

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра економічної теорії та економічних методів управління

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної
роботи
Пантелеймонов А. В.

_____

“ _____ ” _____ 20__ р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Макроекономіка

рівень вищої освіти:	бакалавр
галузь знань:	07 Управління та адміністрування
спеціальність:	072 Фінанси, банківська справа та страхування
освітня програма	Фінанси, банківська справа та страхування
вид дисципліни:	обов'язкова
Факультет:	економічний

2018 / 2019 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою економічного факультету

“22” червня 2018 року, протокол № 7

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Кандидат економічних наук, доцент кафедри економічної теорії та економічних методів управління Микитась В.В.

Програму схвалено на засіданні кафедри економічної теорії та економічних методів управління

Протокол від “01” червня 2018 року № 10

Завідувач кафедри економічної теорії та економічних методів управління

_____
(підпис)

Гриценко А.А.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено методичною комісією

економічного

_____
назва факультету, для здобувачів вищої освіти якого викладається навчальна дисципліна

Протокол від “21” червня 2018 року № 9

Голова методичної комісії економічного факультету

_____
(підпис)

Євтушенко В.А.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни “Макроекономіка” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни:

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у майбутніх економістів системи економічних знань, на яких базується сучасний макроаналіз; набуття навичок дослідження агрегованих показників економічного і соціального розвитку, завдяки використанню універсального інструментарію та макроекономічного моделювання.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- вивчення основних категорій, понять та методів макроекономічного аналізу;
- вивчення таких проблем як методи вимірювання динаміки рівня національного виробництва, умов формування макроекономічної рівноваги, впливу інфляції та безробіття на економічний розвиток, методів державного бюджетно-податкового регулювання, інструментів державної грошово-кредитної політики, факторів та механізмів економічного зростання;
- набуття практичних навичок застосування базових принципів та інструментів макроекономічного аналізу до моделювання поведінки основних макроекономічних суб'єктів;
- підготовка до вивчення прикладних дисциплін, що базуються на макроекономічній теорії.

1.3. Кількість кредитів: 6 кредитів ECTS.

1.4. Загальна кількість годин: 180 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	
Семестр	
3-й	
Лекції	
32 год.	
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота, у тому числі	
136 год.	
Індивідуальні завдання	
10 год.	

1.6. Заплановані результати навчання:

Після проходження курсу студенти повинні знати:

- ключові положення макроекономічних теорій, які лежать в основі макроекономічної науки;
- систему макроекономічних показників та базові моделі макроекономічної рівноваги;
- механізми економічної політики і, зокрема, фіскальної, монетарної та зовнішньоекономічної;
- базові категорії та поняття макроекономіки;
- основні положення макроекономічних теорій, на які спирається сучасна економічна наука та господарська практика;
- базові моделі макроекономічного аналізу;
- принципи та механізми оптимізації рішень основних макроекономічних суб'єктів в різних ринкових структурах.

А також, вміти:

- обчислювати основні макроекономічні показники;
- аналізувати результати функціонування та розвитку національної економіки;
- оцінювати ефективність економічної політики держави;
- застосовувати набуті теоретичні знання при вирішенні практичних завдань;
- виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням оптимальності рішень макроекономічних систем;
- будувати та характеризувати базові макроекономічні моделі;
- застосовувати прийоми та інструменти макроекономічного аналізу для оцінки ефективності функціонування макроекономічних систем.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Основні макроекономічні показники та базові макроекономічні моделі.

Тема 1: макроекономіка як наука.

- 1) Рівні господарських систем.
- 2) Предмет, об'єкт і функції макроекономіки.
- 3) Основні проблеми макроекономіки.
- 4) Основні макроекономічні концепції.
- 5) Система макроекономічних взаємозв'язків.

Вступ до макроекономіки. Місце макроекономіки в системі економічних наук. Суперечність між суспільними потребами та економічними ресурсами - головна проблема суспільства. Ефективність економіки та головне завдання макроекономіки.

Об'єкт і предмет макроекономіки. Економічна система як об'єкт макроекономіки. Суб'єкти економіки. Механізм функціонування економіки як предмет макроекономіки. Позитивна й нормативна функції макроекономіки. Макроекономіка та економічна політика. Метод макроекономіки. Моделювання як основний метод макроекономічного аналізу. Припущення, екзогенні та ендогенні змінні макроекономічних моделей. Запаси та потоки як два види кількісних змінних.

Тема 2. Методологія макроекономічних досліджень.

- 1) Інструменти економічної політики.
- 2) Методи макроекономічного аналізу.
- 3) Види змінних в макроекономічних моделях.
- 4) Типи економічних моделей.
- 5) Типи функціональних залежностей між ними.
- 6) Моделі кругових потоків

Інструменти економічної політики. Методи макроекономічного аналізу. Види змінних в макроекономічних моделях. Типи економічних моделей. Типи функціональних залежностей між змінними. Моделі кругових потоків. Фіскальна політика. Грошова політика. Політика регулювання доходів. Соціальна політика. Зовнішньоекономічне регулювання. Методи агрегування та моделювання в макроекономіці. Вербальні моделі. Моделі у вигляді рівнянь. Графічні моделі. Моделі у вигляді схем ті діаграм. Ендогенні та екзогенні змінні. Абстрактно-теоретичні макроекономічні моделі. Динамічні моделі. Рівноважні та не рівноважні моделі. Відкриті та закриті моделі. Моделі кругових потоків.

Тема 3. Вимір результатів економічної діяльності.

- 1) Валовий внутрішній продукт
- 2) Способи вимірювання ВВП
- 3) Інші показники доходу та продукту
- 4) Основні макроекономічні тотожності
- 5) Номінальні та реальні показники, індекси цін
- 6) Труднощі підрахунку показників
- 7) Нові макроекономічні показники

Нові макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт. Способи вимірювання ВВП. Інші показники доходу та продукту. Основні макроекономічні тотожності. Номінальні та реальні показники. Індекси цін. Труднощі підрахунку показників. Основні макроекономічні показники. Валовий випуск та валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: виробничий, кінцевого використання, розподільчий. Валовий національний дохід та валовий національний дохід наявний. Особистий та дохід після оподаткування. Макроекономічні показники на чистій основі.

Номінальний та реальний ВВП. Поточні та постійні ціни. Темп росту та темп приросту реального ВВП. Індекс цін (дефлятор ВВП). Інфлювання та дефлювання ВВП. Тотожність

валових доходів і витрат. Тотожність чистих доходів і витрат. Тотожність заощаджень та інвестицій.

Тема 4. Макроекономічна нестабільність.

- 1) Економічні цикли
- 2) Безробіття, його форми і природний рівень
- 3) Закон Оукена
- 4) Інфляція, її рівень та види
- 5) Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса

Економічні цикли. Безробіття, його форми та природний рівень. Закон Оукена. Інфляція, її рівень та види. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Крива Філіпса. Циклічність як форма економічного розвитку. Сутність та структура економічного циклу. Види економічних циклів. Індикатори циклічних коливань.

Зайнятість та безробіття. Неповна зайнятість та рівень безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Повна зайнятість, природне безробіття та потенційний ВВП. Закон Оукена та втрати економіки від циклічного безробіття. Інфляція та її наслідки. Темп Інфляції та його обчислення. Види інфляції залежно від її темпів. Інфляція попиту та інфляція витрат, очікувана та неочікувана інфляція. Стагфляція. Основні соціально-економічні наслідки інфляції

Тема 5. Сукупний попит і сукупна пропозиція.

- 1) Сукупний попит і фактори, що його визначають
- 2) Сукупна пропозиція та фактори, що його визначають
- 3) Рівновага сукупного попиту і сукупної пропозиції
- 4) Стабілізаційна політика, шоки попиту та пропозиції

Сукупний попит та його фактори, що його визначають. Рівновага сукупного попиту та сукупної пропозиції. Стабілізаційна політика, шоки попиту та пропозиції. Економічний кругообіг в умовах чистого ринку. Структура моделі економічного кругообігу. Взаємодія між домогосподарствами та підприємствами на ринку ресурсів та на ринку продуктів. Роль фінансових посередників в економічному кругообігу. Сукупний попит. Сутність сукупного попиту та його відмінність від одотоварного попиту. Крива сукупного попиту. Цінові чинники сукупного попиту. Нецінові чинники сукупного попиту та вплив їх на його криву. .

Сукупна пропозиція. Сутність сукупної пропозиції. Класична модель сукупної пропозиції та виробнича функція. Крива сукупної пропозиції в довгостроковому періоді. Кейнсіанська модель сукупної пропозиції. Крива сукупної пропозиції в короткостроковому періоді. Зміна цін і реального ВВП на різних ділянках короткострокової кривої сукупної пропозиції. Нецінові чинники сукупної пропозиції.

Сукупний попит - сукупна пропозиція як модель економічної рівноваги. Довгострокова та короткострокова рівновага. Порушення подвійної рівноваги сукупним попитом та механізм її відновлення. Порушення подвійної рівноваги сукупною пропозицією та механізм її відновлення.

Тема 6. Макроекономічна рівновага на товарному ринку.

- 1) Споживання, заощадження та інвестиції
- 2) Фактичні та заплановані витрати. Хрест Кейнса
- 3) Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви
- 4) Парадокс ошадливості

Зміст споживання, заощадження та інвестицій. Фактичні та заплановані витрати. Хрест Кейнса. Мультиплікатор автономних витрат. Рецесійний та інфляційний розриви. Парадокс заощаджень. Класична економічна теорія. Кейнсіанська економічна теорія. Споживчі витрати. Заощадження. Інвестиції. Невідповідність планів інвестицій і

заощаджень. Мотиви заощаджень. Мотиви інвестицій. Функція споживання. Гранична схильність до споживання. Середня схильність до споживання ,

Функція заощаджень. Гранична схильність до заощадження. Середня схильність до заощадження. Функція інвестицій. Гранична схильність до інвестування. Заплановані та фактичні витрати. Хрест Кейнса. Рівноважний обсяг виробництва (випуску). Рецесійний розрив. Інфляційний розрив. Мультиплікатор автономних витрат. Парадокс заощаджень.

Розділ 2. Стабілізаційна політика держави та її інструменти.

Тема 1. Фіскальна політика держави.

- 1) Зміст фіскальної політики
- 2) Види фіскальної політики
- 3) Мультиплікатори державних витрат, податків та збалансованого бюджету

Стан державного бюджету та проблема збільшення податкових надходжень. Зміст фіскальної політики. Види фіскальної політики. Мультиплікатори державних витрат, податків та збалансованого бюджету. Стан державного бюджету та проблема збільшення податкових надходжень. Дискреційна фіскальна політика. Стимулююча та стримувальна фіскальна політика. Граничний коефіцієнт податків і складний мультиплікатор видатків. Мультиплікатор податків. Мультиплікативний вплив державних закупівель і чистих податків на реальний ВВП. Мультиплікатор збалансованого бюджету.

Автоматична фіскальна політика. Автоматичні чисті податки як вмонтовані стабілізатори. Стабілізаційний вплив на економку автоматичної фіскальної політики в умовах падіння та зростання виробництва. Ефект гальмування автоматичної фіскальної політики та необхідність її доповнення дискреційною політикою.

Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. Наслідки фіскальної політики на основі моделі «сукупний попит - сукупна пропозиція». Вплив зниження податків на ВВП згідно з теорією економіки пропозиції. Наслідки стимулюючої податкової політики для державного бюджету. Крива Лаффера про залежність між податковими ставками та податковими надходженнями до бюджету.

Фіскальна політика та державний бюджет. Вплив фіскальної політики та циклічних коливань на державний бюджет. Фактичне, потенційне та циклічне бюджетне сальдо. Оцінка бюджетної політики в умовах повної та неповної зайнятості. Суперечність між стабілізаційною та бюджетною функціями фіскальної політики. Концепції збалансування державного бюджету. Джерела дефіцитного фінансування. Державний борг та ефекти витіснення. Емісійне фінансування бюджетного дефіциту та його наслідки.

Тема 2. Грошовий ринок.

- 1) Гроші та їх функції
- 2) Основні грошові агрегати
- 3) Попит на гроші
- 4) Пропозиція грошей. Грошовий мультиплікатор
- 5) Рівновага на грошовому ринку

Механізм функціонування грошового ринку. Грошова пропозиція та грошові агрегати. Графік грошової пропозиції. Попит на гроші для угод, попит на гроші як активи та їх графічна інтерпретація. Модель грошового ринку. Порушення та відновлення рівноваги на грошовому ринку.

Банківська система та грошова пропозиція. Основні функції комерційних банків. Банківські резерви. Банківський механізм розширення грошової пропозиції на основі депозитного мультиплікатора. Грошова пропозиція з урахуванням депозитних та готівкових грошей. Грошова база, грошовий мультиплікатор і грошова пропозиція.

Тема 3. Монетарна політика держави.

- 1) Банківська система
- 2) Інструменти монетарної політики
- 3) Передавальний механізм монетарної політики

Банківська система. Інструменти монетарної політики. Передавальний механізм монетарної політики. Банківська система. Функції Центрального банку та комерційних банків. Мета та інструменти грошово-кредитної системи. Грошово-кредитка політика держави.

Грошово-кредитне регулювання економіки. Монетаристська теорія як теоретична база монетарної політики. Кількісне рівняння як концептуальна основа монетаристської теорії. Передатний механізм монетарної політики. Основні методи монетарної політики. Вплив монетарної політики на економіку: політика дорогих та дешевих грошей; антиінфляційна функція.

Тема 4. Модель IS – LM.

- 1) Сутність моделі IS - LM
- 2) Рівновага на товарному ринку в моделі IS - LM
- 3) Рівновага на грошовому ринку в моделі IS - LM
- 4) Рівновага в моделі IS - LM
- 5) Економічна політика в моделі IS - LM

Сутність моделі IS - LM. Рівновага на товарному ринку в моделі IS - LM. Рівновага на грошовому ринку в моделі IS - LM. Економічна політика в моделі IS - LM. Модель IS - LM як імітація одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках. Обґрунтування кривої IS та її рівняння. Обґрунтування кривої LM та її рівняння. Рівновага в моделі IS – LM. Модель IS - LM як аналітичний засіб макроекономічної політики

Тема 5. Економічне зростання.

- 1) Поняття економічного зростання
- 2) Фактори та типи економічного зростання
- 3) Способи вимірювання економічного зростання
- 4) Моделі економічного зростання

Поняття економічного зростання. Фактори та типи економічного зростання. Способи вимірювання економічного зростання. Моделі економічного зростання. Фактори економічного зростання. Виробнича функція. Трансформація виробничих факторів у продукт. Внесок окремих факторів у економічне зростання. Залишок Солоу. Економічне зростання на основі моделі AD – AS і кривої виробничих можливостей.

Модель економічного зростання Солоу. Основні передумови моделі. Вплив запасу капіталу на економічне зростання. Золоте правило нагромадження як критерій максимізації рівня споживання. Вплив приросту населення на економічне зростання. Вплив технічного прогресу на економічне зростання. Висновки моделі Солоу.

Тема 6. Макроекономічна політика у відкритій економіці.

- 1) Платіжний баланс
- 2) Обмінний курс та валютний ринок
- 3) Реальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності

Платіжний баланс. Обмінний курс та валютний ринок. Реальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Платіжний баланс. Рахунок поточних операцій та його складові. Рахунок капітальних операцій та його зміст. Сутність та роль автономної статті «Помилки та упущення». Резервні активи як регулююча стаття платіжного балансу. Модель платіжного балансу.

Валютний курс. Форми котирування валютного курсу. Види валютного курсу залежно від режиму його формування. Односторонній та багатосторонній валютний курс,

номінальний та реальний валютний курс. Паритет купівельної спроможності. Попит та пропозиція як чинники валютного курсу. Зв'язок валютного курсу з платіжним балансом. Валютні системи в розвитку.

Вплив зовнішньої торгівлі на ВВП. Економічна рівновага в умовах відкритої економіки. Чистий експорт як компонент сукупних видатків. Мультиплікативний вплив чистого експорту на ВВП. Чинники чистого експорту.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Основні макроекономічні показники та базові макроекономічні моделі												
Тема 1. Введення в Макроекономіку	16	2	2			12						
Тема 2. Методологія макроекономічних досліджень	16	2	2			10						
Тема 3. Вимір результатів економічної діяльності	18	4	4			10						
Тема 4. Макроекономічна нестабільність	16	2	2			12						
Тема 5. Сукупний попит та сукупна пропозиція	16	2	2			12						
Тема 6. Макроекономічна рівновага на товарному ринку	18	4	4			10						
Разом за розділом 1	90	16	16			68						
Розділ 2. Стабілізаційна політика держави												
Тема 1. Фіскальна політика держави	18	4	4			10						
Тема 2. Грошовий ринок	16	2	2			12						
Тема 3. Монетарна політика держави	16	2	2			12						
Тема 4. Модель IS - LM	16	2	2			12						
Тема 5. Економічне зростання	16	2	2			12						
Тема 6. Макроекономічна політика у відкритій економіці	18	4	4			10						
Разом за розділом 2	90	16	16			68						
Усього годин	180	32	32		10	136						

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Введення в макроекономіку	2
2	Методологія макроекономічних досліджень	2
3	Валовий внутрішній продукт та валова додана вартість	4
4	Безробіття та інфляція	2
5	Модель AD - AS	2
6	Сукупні витрати та сукупний дохід. Крест Кейнса	4
7	Фіскальні політика держави	4
8	Грошовий ринок	2
9	Монетарна політика держави	2
10	Рівновага на товарному та грошовому ринку в моделі Хікса	2
11	Моделі економічного зростання	2
12	Зовнішньоекономічна політика держави	4
	Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Підготовка доповіді за Темою 1. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Причинно-наслідковий механізм функціонування та розвитку національної економіки як предмет макроекономіки. • Позитивна та нормативна функція макроекономіки. • Економічні ресурси та їх характеристики. • Крива виробничих можливостей. 	12
2	Підготовка доповіді за Темою 2. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Методи макроекономічного дослідження: сутність та значення. • Характеристика моделей кругових потоків товарів і доходів в закритій та відкритій економіці. 	10
3	Підготовка доповіді за Темою 3. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП. • Внутрішня та зовнішня економіка в системі національних рахунків. • Основні макроекономічні тотожності. 	10
4	Підготовка доповіді за Темою 4. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Особливості безробіття в сучасних умовах. • Закон України «Про зайнятість населення». • Антициклічна політика. 	12
5	Підготовка доповіді за Темою 5. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Сукупний попит як основа кейнсіанської моделі. • Порівняльний аналіз моделей сукупної пропозиції. • «Шоки» попиту і пропозиції у світовій економіці. 	12
6	Підготовка доповіді за Темою 6. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Відмінності «кейнсіанського хреста» від моделі AD – AS. • «Вилучення та ін'єкції» в економіці України. • Роль заощаджень та інвестицій у процесі економічного розвитку. 	10
7	Підготовка доповіді за Темою 7. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Фіскальна політика з урахуванням пропозиції. 	10

	<ul style="list-style-type: none"> • Податки – важливий засіб державного регулювання економіки. • Основні концепції регулювання бюджетного дефіциту. 	
8	Підготовка доповіді за Темою 8. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Вклад Кейнса в розвиток теорії попиту на гроші. • Грошові реформи. • Особливості регулювання економіки за допомогою грошово-кредитних засобів. 	12
9	Підготовка доповіді за Темою 9. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Механізм створення комерційними банками додаткових грошей. • Особливості регулювання економіки за допомогою грошово-кредитних засобів. • Ліквідна пастка та її подолання. 	12
10	Підготовка доповіді за Темою 10. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Вплив змін в економічній політиці на валовий внутрішній продукт у короткостроковому періоді. • Вплив фіскальної політики на короткострокову рівновагу. • Взаємодія фіскальної і монетарної політики в моделі IS – LM. 	12
11	Підготовка доповіді за Темою 11. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Загальні і часткові показники економічного зростання. • Значення моделей у прогнозуванні економічного зростання. • Основні напрями регулювання економічного зростання. 	12
12	Підготовка доповіді за Темою 12. Перелік тем доповідей: <ul style="list-style-type: none"> • Кількісні індикатор відкритої економіки. • Чистий експорт та його вплив на рівноважний ВВП. • Розвиток валютної системи. Міжнародний валютний фонд. 	10
	Разом	136

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання для студентів денної форми навчання передбачає виконання курсової роботи, яка дозволяє студентам набути навичок практичного виконання економічних розрахунків, застосування набутих теоретичних знань, принципів та методів макроекономічного аналізу для обґрунтування оптимальних рішень основних макроекономічних суб'єктів.

Курсова робота як самостійне навчально-наукове дослідження має виявити рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки студента, його здатність застосовувати одержані знання під час вирішення конкретних проблем, його схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження.

Кожному студенту видається окремий варіант завдання.

7. Методи контролю

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100-бальною шкалою та відповідно до Європейської системи залікових кредитів (ECTS). Підсумком курсу є екзамен.

Поточний контроль знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах: виконання самостійної роботи та роботи на семінарських (практичних) заняттях; проведення поточного модульного контролю.

На практичних заняттях оцінюється участь в обговоренні ситуацій, доповіді на основі самостійного поглибленого вивчення питання з теми курсу; доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ; участь у дискусіях та виконанні завдань (графоаналітичних вправ та задач).

Підсумковий контроль знань здійснюється в кінці — екзамен — проводиться у письмовій формі, оцінюється в 40 балів та має наступну структуру:

- теоретична частина - 2 питання відкритої форми;
- практична частина – задача.

Результати складання екзамену оцінюються за шкалою балів, еквівалентною чотирибальній шкалі («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінка, еквівалентна «відмінно», виставляється, якщо студент виявив всебічно системні та глибокі знання, в повному обсязі твердо засвоїв весь програмний матеріал, вичерпно та послідовно дав відповіді на всі питання екзаменаційного білета, тісно пов'язує теорію з практикою, показує знання літератури, вміння самостійно аналізувати та тлумачити економічні норми та поняття і застосовувати їх при вирішенні завдань, правильно аргументує висновки, вміє самостійно узагальнювати матеріал і логічно його викладати, не допускаючи помилок.

Оцінка, еквівалентна «добре», виставляється, якщо студент твердо знає програмний матеріал, має навички аналізу та тлумачення економічних норм та понять, логічно відповідає на поставлені питання, не допускає суттєвих помилок.

Оцінка, еквівалентна «задовільно», виставляється, якщо студент засвоїв основний матеріал, але не знає окремих деталей, допускає неточні відповіді та формулювання понять, порушує послідовність у викладенні програмного матеріалу, має прогалини в знаннях.

Оцінка, еквівалентна «незадовільно», виставляється, якщо студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки, не володіє навичками застосування економічних норм, які забезпечували б вирішення професійних завдань.

Підсумкова оцінка виводиться за сумою балів, набраних студентом за роботу протягом семестру (з урахуванням самостійної роботи, поточного і проміжного контролю) та за результатами підсумкового контролю (екзамену), що дає змогу оцінити знання студентом усього курсу дисципліни.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль та самостійна робота												Контрольна робота	Курсова робота	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1						Розділ 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	1	26	60	40	100
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	10				

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Основна література

1. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика: Учебник / Под общ. ред. д.э.н., проф. А. В. Сидоровича; МГУ им. М. В. Ломоносова. — 6-е изд., стереотип. — М.: Издательство «Дело и Сервис», 2004. — 448 с.
2. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрок Л.О., Макроекономіка: практикум: навчальний посібник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрок; за ред. В. Д. Базилевича. - 2-ге вид., перероблене і доповнене. - К.: Знання, 2010. — 550 с.
3. Базилевич В.Д., Баластрок Л.О. Макроекономіка: Навчальний посібник. Вид. 2-ге., доп. — К.: Атіка, 2006. — 368 с. |
4. Базилевич В.Д., Баластрок Л.О. Макроекономіка: Опорний конспект лекцій. - К.: Четверта хвиля, 1997. — 224 с.
5. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навчальний посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2005. — 442 с.
6. Базилінська О.Я, Макроекономіка. Навчальний посібник / 2-ге видання, випр. - К.: Центр учбової літератури, 2009. - 442 с.
8. Бутук А.И. Макроэкономика: Учеб. пособие. — К.: Знання, 2004. — 514 с.
9. Вініченко І.І., Гончаренко О.В., Даній Н.В., Корецька С.О. Макроекономіка: Навч. посібник. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 176 с.
10. Галаева Е.В., Корсакова А.А., Марыганова Е.А., Назарова Е.В., Юрьева Т.В. Макроэкономика. Учебное пособие. / Московский международный институт эконометрики, информатики, финансов и права, — М., 2003. — 267 с.
11. Кривцов О. С. та ін. Макроекономіка у запитаннях та відповідях: Навч. посібник. — К.: Центральна література, 2004. — 200 с.
12. Кулішов В. В. Макроекономіка: основи теорії і практики. / Навч. посібник для студентів вищих закладів освіти. - Львів: «Магнолія плюс», 2004. — 256 с.
13. Небава М. І. Теорія макроекономіки: Навч. посібник. - К.: Видавничий Дім «Слово». - 536 с.
14. Підлісний П. І., Кравцова Л.І. Макроекономіка. Начально-методичний посібник. — К.: ДЕТУТ, 2049. — 267 с.
15. Радіонова І. Ф. Макроекономіка: теорія та політика. / Підручник. - К.: Таксон, 2004. - 348 с.
16. Савченко А. Г., Євдокімова Д. М. Макроекономіка: Навч. - метод. посібник для самост. вивчення дисципліни. — К.: КНЕУ, 2008. - 256 с.
17. Савченко А. Г. Макроекономіка. - К.: КНЕУ, 2005. - 442 с.
18. Солонінко К. С. Макроекономіка: Навч. посіб для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. — К.: ЦУЛ, 2002. - 320 с.
19. Сорокин А. В. Теория общественного богатства. Основания микро- и макроэкономики: Учебник / А. В. Сорокин. — М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2009. - 587 с.
20. Стельмах В. С. та ін. Грошово-кредитна політика в Україні: — К.: Знання, 2003. - 421 с.
21. Тарасевич Л.С., Гребенников П.И., Леусский А.И. Макроэкономика: Учебник. - 6-е изд., испр. и доп. — М.: Высшее образование, 2006. — 654 с.

Допоміжна література

1. Агапова Т.А., Серегина С.Д. Макроэкономика: Учебник перераб., доп. М.: Издательство «Дело и Сервис». 2001. - 448 с.
2. Букина М.К. Макроэкономика. Учебник. - 3-е изд. перераб., доп. - М.: Издательство «Дело и Сервис». 2000. - 512 с.
3. Вечканов Г.С., Вечканова Г.Р. Макроэкономика. 7-е издание. - СПб.: Питер, 2007. - 256 с.
4. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег. - М.: Гелиос, 1999. - 352 с.
5. Орехівський Г.А., Політекономія. Навч. посіб. 2-ге вид. - К.: Каравела, 2010. - 440 с.

6. Радіонова Г.Д. Макроекономіка і економічна політика. Підручник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів. - К.: Таксон, 1996. - 256 с.
7. Савченко А.Г., Пухтаєвич Г.О., Тітьонко О.М. Макроекономіка: Підручник. - К.: Либідь, 1999. - 288 с.
8. Савченко А.Г. Макроекономіка: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 1999. - 120 с. |
9. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензин Р. Экономика: Пер. с англ. 2-ое изд. — М.: «Дело ЛТД», 1993. - 864 с.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Державна служба статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Міжнародна організація праці: <https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>
3. Міжнародний валютний фонд: <https://www.imf.org/external/index.htm>
4. Статистична організація Європейської комісії «Євростат»: <https://ec.europa.eu/eurostat>
5. Програма розвитку Організації Об'єднаних Націй: <http://www.undp.org/content/undp/en/home.html>